

Är du nöjd med ditt liv?

Ceylon Wallin, 58, smed, spelman, Uppsala

”Nästan all min fritid går åt till musiken. Jag fick spelmansmärke i brons 1957. 1970 blev jag riksspelman på nyckelharpa. Spelat har jag gjort så länge jag kan minnas.

Nyckelharpan är ett gammalt instrument. Det finns belegg för att den har funnits i Sverige från 1400-talet, framför allt i brukssambäl-lena i norra Uppland.

Min harpa är en kromatisk nyckelharpa, på den kan man spela alla dur- och mollskalor.

I mitt dagliga värv är jag klensmed. Det är ett bra yrke, det är inte så tungt och hårt. Jag vässar verktyg och utför reparationer. Det går som regel på rutin och då kan jag ha låtarna i skallen när jag jobbar.

Både i mitt smedarbete och som spelman är jag självlärd. Jag både jobbar och spelar på gehör, noter har jag aldrig fått lära mig.

Jag är född i Roslagen, närmare bestämt i Vigelsbo, Valö socken i Stockholms län. När jag var i 4-5-års åldern flyttade familjen till Österby i norra Uppland och efter ytterligare några år flyttade vi till Kungsgården utanför Sandviken. När jag hade gått ett halvt år i skolan flyttade vi till Stockholm där jag gick färdigt den åttaåriga folkskolan.

Det var meningen att jag skulle studera för att få arbete på kontor. Ett tag arbetade jag på kontor-ock-så, men så blev jag smed istället. Det är ett bra yrke. Man har sin försörjning tryg-gad. Att vara yrkesspelman är för osäkert, det är svårt att försörja sig på svensk folk-musik. Varför det heter folk-musik nu det vet inte jag, förr sa vi allmogemusik.

Pappa var också spelman så fiol, dragspel och nyckel-harpa har alltid funnits i hemmet. När jag började spela kan jag inte säga. Jag minns att när pappa hade spelat på fiolen eller nyckel-harpan och sedan gått ut då passade jag på att spela efteråt för då visste jag att instrumenten var stämda.

Jag spelar bara sådana låtar som jag själv tycker om, jag kan inte spela annars. Det är mest låtar från Valö socken och Gålarmora, Lövs-ta bruk, Harg, Forsmark, Österbybruk och Danne-mora.

Bäst tycker jag om att spela polskor, det är låtar i tretakt. Roligast är det när folk dansar men då ska de dansa polska också och inte hambo. Därför brukar jag spela polskor som inte har åtta takter per repris för dem kan man inte dansa hambo till.

Det är svårt att dansa polska bra. Om folk dansar dåligt och ojamnt blir man ju nästan sjösjuk när man står och ser på dem.

Det är roligt att allt fler och fler börjar spela fiol och nyckelharpa, men spelman blir man inte i en hand-vändning. Det är inte så enkelt som en del tycks tro. På måndan skaffar de nyckelharpa, på tisdan hatt och på onsdan är de spelmän tror de. Det tar faktiskt lite längre tid.

På spelmansstämmor spelar man med så många olika personer som man aldrig sett förut och ibland låter det så besynnerligt att jag måste

hartsa om. Då är det tur att man hör lite dåligt. Nej skämt asido, det är faktiskt så att jag har blivit lite bullerskadad i mitt arbete. Därför har jag helst hatt på mig när jag spelar, det blir nämligen lite bättre akustik under brättet.

Helst spelar jag med dem jag är van att spela tillsam-mans med för annars kom-

mer jag bara efter. Folk spelar alldeles för fort nu för tiden. Det måste vara lite sug i låtarna.

Oftast spelar jag tillsam-mans med min bror Henry eller med Hasse Gille men det finns många andra duktiga spelmän också, ja spelkvinnor med för den delen. Det är förresten Hasse Gille som har byggt min nyckelharpa,

själv har jag mest byggt och reparerat fioler.

Ofta uppfattar folk inte låtar likadant. Henry och jag uppfattar inte farsans låtar likadant så vi beslöt att jag skulle ta låtarna efter farsan så hänger Henry med och sekunder och spelar andra stämmor. Han gör dem på stående fot och de är aldrig likadana från gång till gång.

1975 slog Postverket ett slag för nyckelharpan, då hamnade jag på ett 75-öres frimärke. Fotografen som fotograferade mig bröt på ut-ländska så jag uppfattade inte vad han sa. Man är så van att bli fotograferad på spelmansstämmor så sådant där skakar man av sig. Hur som helst så blev det i alla fall ett frimärke.

När jag inte är ute och spelar så spelar jag hemma och har jag väl kommit igång är det nästan omöjligt att sluta. Då är det tur att man bor i villa så att man kan spela hela natten utan att störa någon.

”
Berättat för
Dan Hagelberg
Bild: Dan Hagelberg